herpy

SALAMANDRY I TRASZKI

Tam Dao Newt

Paramesotriton deloustali

Paramesotriton deloustali to duży, masywny, niemal całkowicie wodny płaz ogoniasty o długości 15-20 cm, pochodzący z chłodnych górskich potoków północnego Wietnamu. Jest ciemnobrązowy, ma pomarańczowe do czerwonych plamy na brzuchu oraz szeroką, płaską głowę. Gatunek wymaga chłodnej, czystej wody, a samce są wobec siebie agresywne.

Rodzina: Salamandridae Dawna nazwa: *Mesotriton deloustali; Pachytriton deloustali* **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**15-20 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**10-15 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Wodny**
Środowisko	**Las deszczowy, las górski i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**100 × 40 × 40 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**16-22 °C**
Temperatura w nocy	**14-18 °C**
Wilgotność	**70-90%**
Woda	**Akwaterrarium** głębokość 20-30 cm
UVB	**Niewymagane**
Pokarm	**Owady i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Larwy w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Liczba jaj w zniesieniu	**20-115**
Zniesienia w roku	**1**
Czas do wyklucia	**21-56 dni** przy 18-22 °C
Okres larwalny	**80-110 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Inne larwy i małe bezkręgowce wodne (rozwielitki, larwy komarów)**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Paramesotriton deloustali jest jednym z największych gatunków w rodzaju. Dorosłe osobniki mierzą zwykle 15-20 cm długości całkowitej, ale niektóre samice przekraczają 20 cm. Skóra jest ziarnista i ciemnobrązowa, głowa szeroka i płaska, a ogon wyższy niż u większości innych gatunków z rodzaju. Brzuch ma pomarańczowe do czerwonych plamy na czarnym tle. To, jak duża część brzucha jest czerwona, różni się w zależności od populacji i od osobnika. W okresie godowym samiec otrzymuje lśniący pas wzdłuż ogona.

W razie zagrożenia skóra wydziela toksyczną wydzielinę. W skórze tego gatunku wykazano obecność tetrodotoksyny, jednak w zmiennych ilościach, a to, jak silnie wydzielina działa na człowieka, nie zostało zbadane. Myj ręce po kontakcie, nie dotykaj oczu ani ust i bierz zwierzęta do ręki tylko wtedy, gdy jest to konieczne.

Gatunek został opisany w 1934 roku przez René Léona Bourreta i jest gatunkiem typowym rodzaju. Wcześniej był zaliczany do rodzajów *Mesotriton* i *Pachytriton*. Młode przez pierwsze lata żyją na lądzie i wchodzą do wody dopiero w wieku kilku lat; później zwierzęta są niemal całkowicie wodne. Gatunek rośnie powoli. Długość życia nie jest udokumentowana, ale gatunki z tego rodzaju mogą dożywać 10 lat lub więcej.

Występowanie i środowisko

Paramesotriton deloustali występuje w północnym Wietnamie na wysokości 200-1900 m n.p.m. Zasięg rozciąga się od gór Tam Đảo w prowincjach Vĩnh Phúc, Thái Nguyên i Tuyên Quang na północ do Bắc Kạn oraz na zachód przez góry Hoàng Liên Sơn do Lào Cai, Hà Giang, Yên Bái i Sơn La. Gatunek składa się z dwóch genetycznie odrębnych grup, zachodniej i wschodniej. Podawany jest także z pogranicza w Junnanie w Chinach, ale jest to niepewne. Populacje z Quảng Ninh w północno-wschodnim Wietnamie zalicza się dziś do *Paramesotriton guangxiensis*, więc zasięg jest węższy niż na starszych mapach.

> **Naturalny zasięg:** Wietnam.

ŚRODOWISKO

Paramesotriton deloustali żyje w chłodnych górskich potokach w wiecznie zielonym lesie o zwartym sklepieniu liściastym. Zwierzęta kryją się pod kamieniami, liśćmi i kawałkami drewna w potokach, a jaja i larwy znajdują się w tych samych miejscach. Klimat jest wyraźnie sezonowy, z ciepłym, deszczowym latem i chłodną, suchą zimą, kiedy zimne powietrze niesione przez monsun północno-wschodni obniża temperaturę. Gatunek źle znosi upał i suszę. Populacjom zagrażają rolnictwo, zanieczyszczenie wód i powodzie.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Paramesotriton deloustali* jest skąpa. Gatunek utrzymuje się tak jak pozostałe gatunki z rodzaju, a dane dotyczące jaj, wyklucia i okresu larwalnego zapożyczono od *Paramesotriton hongkongensis*, który jest znacznie lepiej poznany w niewoli.

Para potrzebuje akwarium o wymiarach co najmniej 100 × 40 × 40 cm. Młode osobniki można trzymać parami w 60 × 30 × 30 cm. Gdy zwierzęta przejdą do wody, samce stają się agresywne wobec siebie, a często także wobec samic, i gryzą. Trzymaj samce osobno albo podziel duże akwarium szybą tak, by woda mogła przepływać, ale zwierzęta nie mogły się dosięgnąć. Zapewnij dużo kryjówek z kamieni, kory i korzeni oraz część lądową z kamieni lub korka, dopóki zwierzęta są jeszcze lądowe. Pokrywa musi być szczelna.

Stosuj piasek, duże kamienie albo zrezygnuj z podłoża. Drobny żwir może zostać połknięty i spowodować niedrożność jelit.

TEMPERATURA

Paramesotriton deloustali trzeba trzymać w chłodzie: 16-22 °C w dzień i 14-18 °C w nocy, a woda nie może być cieplejsza niż 22 °C. Latem utrzymanie akwarium poniżej tej granicy może wymagać wentylatora, wkładów chłodzących lub chłodnego pomieszczenia. Zimą temperatura może spaść o kilka stopni, jak w górach, z których gatunek pochodzi, ale właściwe zimowanie nie jest udokumentowane.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Paramesotriton deloustali jest niemal całkowicie wodny, więc wilgotność powietrza w pomieszczeniu ma niewielkie znaczenie; 70-90 % jest w porządku. Część lądowa musi być wilgotna dla młodych osobników, które są jeszcze lądowe.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Dla dorosłych zwierząt woda powinna mieć głębokość 20-30 cm. Używaj odchlorowanej wody z kranu lub wody źródlanej. Woda musi być czysta i dobrze natleniona; unikaj skrajnych wartości pH i twardości. Do tego gatunku pasuje filtr gąbkowy lub filtr wewnętrzny o słabym przepływie oraz kamień napowietrzający. Regularnie podmieniaj część wody i usuwaj resztki

pokarmu, bo zwierzęta dużo jedzą.

OŚWIETLENIE I UVB

Paramesotriton deloustali nie potrzebuje silnego światła. Jedna świetlówka lub listwa LED na wyłączniku czasowym zapewnia stały rytm dobowy około 12 godzin. UVB nie jest konieczne.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Paramesotriton deloustali jest żarłoczny. Podstawą diety są pocięte dżdżownice, a zwierzęta przyjmują też świerszcze, larwy barciaka, świeżo wylinkowane mączniki, karaczany i kawałki krewetek. Dorosłe karmi się dwa razy w tygodniu, młode 3-4 razy w tygodniu. Przyzwyczaj zwierzęta do pobierania pokarmu z pęsety, żeby łatwo było widzieć, ile je każdy osobnik. Zwierzęta łatwo tyją, więc nie karm ich wyłącznie larwami barciaka.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Paramesotriton deloustali jest powolny i nieco płochliwy, ale chętnie je i często staje się ufny. Samce bronią terytorium i gryzą inne samce, a często także samice, zwłaszcza gdy ogon samca lśni i macha on nim. Nie bierz zwierząt do ręki częściej, niż to konieczne; do przenoszenia używaj siatki.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Poza okresem rozrodu płeć trudno rozpoznać. W okresie rozrodu samiec otrzymuje lśniący pas na ogonie i nabrzmiałą kloakę, a samica staje się pełniejsza. *Paramesotriton deloustali* rośnie powoli, a młode przez pierwsze lata żyją na lądzie. Samce mogą wykazywać oznaki gotowości do rozrodu od wieku około 3-4 lat. Samice powinny być w pełni wyrośnięte, zanim zostaną użyte do rozmnażania, co może trwać do 8 lat. Dane opierają się na niewielkiej liczbie zwierząt.

GODY I KOPULACJA

Samiec *Paramesotriton deloustali* często siedzi na kamieniu i macha ogonem, ale jednocześnie atakuje samicę, która sztywnieje i staje się bierna. Samica musi więc mieć możliwość oddalenia się od samca: akwarium powinno być duże i mieć wiele kryjówek albo zwierzęta trzyma się osobno i łączy tylko na krótkie okresy. Okres rozrodu tego gatunku nie jest udokumentowany. Gody przebiegają według wzorca typowego dla rodzaju: samiec macha ogonem przed samicą i składa spermatofor, który ona podejmuje kloaką.

JAJA I LARWY

Samica *Paramesotriton deloustali* składa jaja pojedynczo na roślinach wodnych i zawija wokół nich liść, co jest typowe dla rodzaju. Liczba jaj nie jest udokumentowana dla tego gatunku; wartość w ramce zapożyczono od *Paramesotriton hongkongensis*. Przenieś jaja do miski z kamieniem napowietrzającym albo umieść je w kotniku. Regularnie podmieniaj wodę.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po 3-8 tygodniach w temperaturze 18-22 °C; jaja i larwy także trzymaj poniżej 22 °C. Larwy są od początku na tyle duże, że przyjmują rozwielitki i larwy komarów. Larwy mogą zjadać się nawzajem, więc sortuj je według wielkości. Metamorfoza następuje po około 80-110 dniach: skrzela zanikają, a zwierzę wychodzi na ląd.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode wychodzą na ląd i potrzebują wilgotnej części lądowej albo pojemnika z wilgotnym ręcznikiem papierowym i mchem. Przyjmują małe dżdżownice, świeżo wyklute świerszcze i drobne owady. Młode żyją na lądzie przez kilka lat, a potem same wchodzą do wody. Wtedy przenieś je do płytkiego akwarium z kamieniami wystającymi ponad wodę i zwabiaj je do wody dżdżownicami przy brzegu; niektóre osobniki wchodzą do wody po kilku dniach, inne dopiero po paru tygodniach. Wzrost jest powolny.

Zdrowie i częste błędy

Typowe błędy i choroby u *Paramesotriton deloustali*:

- Upał i zła jakość wody: utrzymuj temperaturę poniżej 22 °C, a wodę czystą.
- Drobny żwir, który zostaje połknięty i powoduje niedrożność jelit.
- Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*): azjatyckie płazy ogoniaste mogą przenosić tego grzyba bez objawów, a dla innych płazów ogoniastych może on być śmiertelny. Nowe zwierzęta muszą przejść kwarantannę, a sprzęt i ręce należy czyścić między akwariami.
- Zwierzęta, które nie chcą jeść, mają owrzodzenia skóry lub obrzęki, trzeba zabrać do weterynarza znającego się na płazach.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.